

KVOPP00604RY

Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154

tel. 584437164, 584437077
IČO: 64988287

fax 584454080, 584454084
e-mail: vuzulova@seznam.cz

VÚŠJ/Ř/79/2011

Veřejný ochránce práv
Údolní 39
602 00 Brno

Doporučeně

Vyjádření ke zprávě z návštěvy zařízení

V příloze Vám zasíláme vyjádření ke zprávě z Vaší návštěvy zařízení. Současně zasílám aktuální „Potvrzení o neschopnosti soustavně se připravovat na budoucí povolání“.

S pozdravem

V Žulové 7. 10. 2011

Mgr. Soňa Staňková
ředitelka

VÝCHOVNÝ ÚSTAV,
STŘEDNÍ ŠKOLA
A ŠKOLNÍ JÍDELNA,
ŽULOVÁ,
KOMENSKÉHO 154

Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154

tel. 584437164, 584437077

IČO: 64988287

fax 584454080, 584454084

e-mail: vuzulova@seznam.cz

Vyjádření ke zprávě z návštěvy pracovníky úřadu Veřejného ochránce práv

Ve dnech 13. – 15. 6. 2011 pracovníci Vašeho úřadu navštívili náš výchovný ústav a z této návštěvy vypracovali zprávu, kterou jsem obdržela 7. 9. 2011. Současně žádáte o moje vyjádření k této zprávě do 30. dnů od obdržení. Dovoluji si namítnout, že tuto lhůtu nepovažuji vzhledem k rozsáhlosti Vaší zprávy za přiměřeně dlouhou pro náležité prostudování a optimální vypracování mé odpovědi. Přesto jsem vyvinula maximální úsilí, aby moje odpověď byla objektivní i když asi nebude zcela vyčerpávající.

Současně vyjadřuji politování nad skutečností, že Vaši pracovníci, kteří byli v zařízení na návštěvě, s výjimkou jednoho pracovníka, v době svého pobytu se mnou konzultovali pouze první den, dále potom nekonzultovali svoje poznatky, nežádali moje vyjádření k informacím, kterých se jim dostalo např. od dětí, případně zaměstnanců, a které byly vytrženy z kontextu, účelové, případně nepravdivé. Určitě by to bylo užitečné a některé Vaše tzv. poznatky, uvedené ve zprávě, by v ní vůbec nemusely být a proto zprávu nepovažuji ze značné části za objektivní.

V některých případech jste při Vašich připomínkách vycházeli ze stručného záznamu pedagoga, který nemusel být vždy zcela výstižný a nepopisoval přesně okolnosti, které jsou v každém případě jiné (popisovat podrobně každou situaci a každý pohovor s dítětem opravdu nelze).

Vyjádření k jednotlivým bodům Vaší zprávy:

1.1.

Spolupráce s rodinou je v našem zařízení na dobré úrovni. Práci s rodinou se věnuji osobně při návštěvách rodičů v zařízení. Toto je většinou o víkendech, pokud se nám podaří návštěvy rodičů vůbec dosáhnout. Protože se těchto aktivit jiní pracovníci neúčastní, nejsou mi zřejmé zdroje, podle kterých práci posuzujete negativně.

1.2.

Sanace rodiny je pravidelným tématem jednání s pracovníky sociálně-právní ochrany dětí ať již při telefonických jednáních nebo při jejich návštěvách v zařízení. Ve většině případů si vyměňujeme poznatky a projednáváme návrhy na další postupy. Dostává se nám zpětné vazby od pracovníků OSPPOD, kdy spolupráci s námi ve většině případů hodnotí jako nadstandardní.

1.3.

Pokud je těhotná dívka studentkou školy a ošetřující lékař na základě posouzení jejího zdravotního stavu souhlasí, není důvod, aby studium bylo přerušeno před nástupem na mateřskou dovolenou a dívka byla ještě před nástupem mateřské dovolené přemístována do jiného zařízení. V každém případě však po potvrzeném těhotenství dívky jednáme s diagnostickým ústavem o přemístění. Kapacita v zařízeních specializovaných na péči o matky s dětmi je však natolik vytižená, že dřívější přemístění dítěte není možné ani v případě, že není studentem střední školy. Další řešení této situace není v kompetenci našeho zařízení.

Co se týká přemístování dětí z našeho zařízení, jsou o této skutečnosti vždy včas informovány a s důvody jsou vždy seznámeny.

2.1.

Na odděleních dětí byly zveřejněny potřebné kontakty.

2.2.

Řešení konfliktů je věnována maximální pozornost. První se situaci věnuje pedagog, který je konfliktu přítomen a vždy situaci řeší jako první a není pravda, že se omezí na snížení hodnocení. Často po vyhodnocení situace ani hodnocení nesnižuje. Záznam o konfliktu je sice uložen u zástupce ředitele, který je současně metodikem prevence (bohužel rozhovoru s ním bylo věnováno Vašimi pracovníky velmi málo času), je to však materiál vytvořený vychovatelem a současně je přístupný v počítačové síti všem pedagogickým pracovníkům včetně ředitele, zástupce ředitele, etopeda, psychologa a také sociální pracovníci. Každý podle svých kompetencí tuto situaci řeší při své práci s dětmi. Dále každý pracovní den na tzv. „předání“ vychovatelů se tyto situace řeší a projednává se další postup. Také v případě Vámi uváděného _____ stačilo, abyste si vyžádali konkrétní podklady k řešení této situace (pohovory s ním, s agresorem, poučení kolektivu pedagogů s návrhy na následující postup a řešení na poradě, ohlášení situace na Policii ČR, následné přemístění agresora do Polanky). Útěk _____ z našeho zařízení byl za dva dny po jeho přemístění, což byl

v porovnání s předchozím zařízením (DÚM Brno) rekord v délce pobytu. Následně se nám chlapce podařilo natolik stabilizovat, že byl schopen bez útěku absolvovat u nás pobyt v délce několika týdnů, i když k nám byl přemístěn jako zcela beznadějný případ. S pobytem u nás je spokojen a řešíme jeho budoucnost po nadcházející zletilosti. Protože máme informace od dětí o řešení konfliktů z jiných zařízení, vím bezpečně, že u nás je této otázce věnována nadstandardní péče a chlapci dokonce přiznávají, že u nás mají pocit bezpečí.

K doporučení:

Již v době Vaší návštěvy byla dokumentace elektronizována, ale jiným způsobem než jste se dotazovali (ne v programu EVIX, ale v samostatných složkách). Všichni pedagogičtí a odborní pracovníci měli k dokumentaci přístup, na síti nejsou umístěny pouze zápisy z psychoterapeutických pohovorů, což vzhledem k důvěrnosti těchto záznamů na síti zpřístupňovat nebudeme. Pedagogové jsou informováni, že tyto záznamy jsou přístupné v kanceláři etopedky a nově mají uloženo po přečtení záznamu tento podepsat, aby bylo zřejmé, že jej četli. Tento postup jsme již v době Vaší návštěvy uplatňovali např. u tzv. sešitu postřehů.

3.1.

Odstranění mříží u oken pokojů dětí s nařízenou ÚV – mříže budou odstraněny na některých pokojích, není však možné určit dopředu, kde budou umístěny děti s uloženou ochrannou výchovou. Úplné odstranění mříží není možné – případy závažných úrazů po vyskočení dítěte z okna nejsou ojedinělé – i dnes máme v zařízení dívku, utrpěla po skoku z okna vážný úraz a dodnes má následky (případ se stal před příchodem do našeho zařízení v jiném výchovném ústavu). Ochrana zdraví dětí by dle mého názoru měla mít vždy prioritu.

3.2.

Dívky budou mít na pokojích uzamykatelný prostor – protože bylo nutné objednat odpovídající zámky, termín do konce října nebude dodržen.

3.3. Vybavit kabinky toalet zámky – bude zrealizováno, ale taktéž termín nebude dodržen.

3.4.

Vybavení sprch výchovně léčebného oddělení závěsy – závěsy byly opět pověšeny, tak jako už mnohokrát a opakovaně, protože je chlapci (totéž se děje u dívek) v krátké době opět roztrhají a strhnou.

4.1.

Stěžejním úkolem na oddělení s výchovně léčebnou péčí je naučit chlapce naučit abstinovat, smysluplně trávit volný čas, získat pracovní návyky a rozejít se se svým dosavadním způsobem života. Stěžejní je při plnění těchto cílů práce speciálních pedagogů – vychovatelů, kteří tráví s chlapci většinu času a v průběhu všech činností, které provádějí, současně terapeuticky pracují s chlapci na jejich problému. Práce etopeda a psychologa je pouze doplňující a nesestává pouze ze skupinových aktivit, ale především z individuální práce s dítětem. Skupinová terapeutická sezení s psychologem jsou chlapci velmi neoblíbená a pokud je budeme nutit trávit hodiny na těchto aktivitách, nebudou spolupracovat (nejsou to motivovaní klienti tak, jako např. v terapeutických komunitách nebo léčebnách a jsou mladiství). Právě proto, že mladiství klienti nezvládají náročné terapeutické programu, nepřijímá většina terapeutických komunit mladistvé klienty. A i v těchto komunitách je základem práce, sport a stále zaměstnaný klient). Skupinových terapeutických aktivit je mnohem více než uvádíte (ranní skupina, odpolední hodnotící skupina, večerní kruh, týdenní komunita). Mimo vychovatelů se těchto aktivit účastní aktivně střídavě ředitelka VÚ (speciální pedagog s psychopedickým a etopedickým vzděláním), zástupce ředitele (s etopedickým vzděláním věnující se etopedickým činnostem s dětmi), etoped (přímá práce s dětmi 24 hodin týdně – ať se skupinou nebo individuální činnosti). Toto vše doplňuje psycholog. Vaše hodnocení činnosti oddělení nevidím jako objektivní. Přesto jsem s psychologkou dohodla rozšíření její činnosti na oddělení.

4.2.

Spolupráce odborníků a pedagogů se snažím maximálně podporovat, supervize je dohodnutá.

4.3.

Práce s rodinou je podporována a realizována již od prvního dne pobytu dítěte v zařízení. Návštěva rodičů je možná již od druhého dne pobytu dítěte v zařízení, po dobu adaptace (dva týdny) je to návštěva v ústavu, potom mimo ústav. Návštěvy jsou možné kdykoliv si o ni

rodiče požádají. Návštěva uvedená v úkolech pro II. etapu je návštěva, kterou má za úkol zorganizovat sám chlapec.

4.4.

Většina chlapců na oddělení s výchovně léčebnou péčí se dobrovolně vzdala možnosti přípravy na povolání (byli vyloučeni ze studia nebo do něj ani nenastoupili), a to z důvodu zneužívání návykových látek. Tito chlapci mají problém se soustředěním nejsou schopni udržet pozornost, případně si pamatovat nebo pochopit látku. Těm, kteří jsou na tom lépe a nebyli ze studia vyloučeni, umožňujeme studium podle individuálního vzdělávacího plánu. Ostatní jsou vzděláváni po dobu pobytu u nás s cílem alespoň udržení dosud nabytých vědomostí. Jejich schopnost vzdělávání je minimalizována a jsou osvobozeni od přípravy na povolání. Jakmile se jejich psychický stav zlepší, snažíme se o to, aby se stali žáky některé střední školy a zajišťujeme jim individuální vzdělávací plány (nyní jsou to například dva chlapci) a pracujeme na možnosti odchodu chlapce od nás a zařazení do denního studia. Že se nám to daří, dokumentuje např. chlapec, který odešel od nás v srpnu, úspěšně vykonal na střední škole zkoušky za 2. ročník a v září nastoupil do 3. ročníku tříletého učebního oboru na učilišti mimo síť zařízení ústavní výchovy. Tato individuální příprava je samozřejmě realizována v době nad rámec výuky uvedený v uvedený v denním režimu oddělení.

Přesto jsme na základě Vašeho požadavku rozšířili počet hodin, kdy jsou vzděláváni chlapci, kteří se nepřipravují na povolání.

4.5.

Chlapcům, pokud budou mít přítelkyni, bude umožněn telefonický kontakt s ní.

K doporučením:

Po dohodě s psychologkou se tato v týdnu, kdy bude mít chlapec přestupovou skupinu, bude věnovat tomuto při individuální práci s chlapcem a bude podávat návrhy do jednání přestupové skupiny.

Budíček byl posunut chlapcům o 15 minut – pozdější není možný, protože není pravda, že aktivity začínají chlapcům v 8.00 hodin, ale již v 7,30 mají chlapci ranní skupinu.

5.1.

Není pravda, že děti s psychiatrickou medikací po dobu pobytu na dovolence nedostávají léky. Léky jsou v těchto případech zasílány poštou osobě odpovědné za výchovu, totéž např. dítěti s onemocněním hepatitidou. Nedostane je dítě pouze v případě, když jde např. o lék, který není brán pravidelně, např. na uklidnění nebo nespavost, a toto je vždy na základě konzultace s psychiatrem, který posuzuje celou situaci.

5.2.

Dětem vysvětlujeme, proč je nutné brát léky předepsané lékařem, zvláště když jde o léky, které si dítě samo vyžádalo a mělo by se chovat odpovědně – nelze jeden den lék vzít a druhý ne, také není možné v případě onemocnění brát antibiotika pokud mám horečku a potom je již odmítat doužívat – toto je hazardování se zdravím dítěte a za to jsme také odpovědní. Určitě nelze dítěti tolerovat, že lék nespolkne a dá jej jiné dívce – toto může zvláště u psychiatrických léků mít velmi závažné důsledky. V tomto případě je snížení hodnocení na místě – zvláště když je dětem neustále nebezpečnost takového chování vysvětlována. Případy, kdy dítě opravdu nechce léky (psychiatrické) dále užívat, nejsou časté a jsou vždy konzultovány s lékařem.

5.3.

S doporučeními pro hodnotící systém jsou děti i pedagogičtí pracovníci seznámeni a mají je k dispozici. V závěru je ale vždy rozhodující posouzení situace pedagogem - nelze rozhodovat paušálně

5.4.

Viz bod 5.3.

5.5.

Používání kolektivních trestů mají pedagogičtí pracovníci zakázáno..

5.6.

Pobyt na čerstvém vzduchu je zajištěn pro všechny děti, i po útěku. Pokud bylo na opatření ve výchově uveden zákaz činnosti mimo objekt - vysvětlují, že objekt výchovného ústavu je budova včetně pozemků, na kterých se nachází dostatek možností pro sportovní i jiné aktivity.

5.7.

Dítě na zdravotní izolaci je v kontaktu v pedagogickými pracovníky, dostává k dispozici rádio, stolní hry, knihy, školní pomůcky apod. Kontakt s ostatními dětmi samozřejmě není možný, protože jsme kolektivní zařízení a je nutné zamezit šíření virových a dalších onemocnění. Pokud lékař uloží dítěti klid na lůžku po určitý počet dnů, je třeba, aby se dítě chovalo v souladu s doporučeními lékaře. V opačných případech dochází k nedoléčení onemocnění, léčba se protahuje a je nutné poukázat na následnou nutnost hrazení dalších léků a dochází ke zneužívání lékařské péče.

5.8.

Děti v našem zařízení mohou přijímat telefonické hovory od blízkých osob každý den. Časové omezení je nutné, protože se do ústavu chtějí dovolat osoby ve větším počtu a my jim to chceme umožnit. Telefonní linka musí být také použitelná i pro služební účely.

5.9.

Považujeme za vhodné žádat osobu odpovědnou za výchovu o souhlas s používáním mobilního telefonu dítětem – často se následně zjistí, že telefon je pořízen z nelegálních zdrojů. Pokud dítě telefon má, je jeho používání omezeno při určitých výchovných a vzdělávacích činnostech a v noci.

5.10.

Návštěvy třetích osob jsou možné, ale vždy musí být v souladu s organizačními možnostmi zařízení. Ve Vámi uváděném případě se jedná o návštěvu, kdy si rodiče prohlíželi prostory, kde žije jejich dítě a vyřizovaly si administrativní náležitosti návštěvy (vycházka s dítětem mimo ústav), kamarád zatím čekal venku. Pokud rodiče chtějí, mají možnost jít s dítětem mimo ústav. Časté jsou však případy, že o to nemají zájem. Ve Vámi uvedeném případě se asi jednalo právě o tento případ (rodiče to často sami dětem neřeknou).

5.11.

Posunutí návštěvy u dívky bylo na realizováno na základě dohody s matkou, kdy tato sama žádala (z důvodu špatného chování dcery), abychom ji na dovolenku poslali až v sobotu. Jinak se tato zkracování dovolenek neuplatňují.

To, že dítě nemůže odjet na dovolenku určitou dobu po útěku, je logické. Děti, které utíkají, stejně dovolenky netráví u rodičů, ale s partou, často při páchání trestné činnosti. Je třeba získat čas, aby se s dítětem mohlo pracovat a řešit důvody útěků, dát dítěti čas, aby si vyčistilo organismus od návykových látek atd. I v této době má dítě možnost kontaktu s rodiči a my rodiče přesvědčujeme o vhodnosti návštěvy dítěte v zařízení.

5.12.

Bylo zrušeno potvrzování propustkové knížky na dovolence od PČR. Budou však dále používány pro komunikaci s rodiči, aby ten se dozvěděl, kdy dítě odjelo ze zařízení, kdy se má vrátit, případně napsal své poznatky a připomínky (běžná věc používaná u dětí ubytovaných na internátech středních škol).

5.13.

Dívky na skupině 3 mají možnost každodenního pobytu venku, výjimkou může být den, kdy je velmi špatné počasí.

5.14.

Není pravda, že dívky nemohou nosit vlastní oblečení. Dostávají oblečení od ústavu a mimo toho neomezeně mohou nosit své vlastní.

5.15.

Není pravda, že jsou děti trestány, pokud mluví chlapci s dívkami. Ale snížení hodnocení měla dívka, která vulgárně pokřikovala na chlapce z okna. Společné činnosti nejsou zcela vyloučeny (např. společná generálka vystoupení před odjezdem na ZUČ, účast na akci pořádané IZS v Jeseníku atd.). Vzhledem k zcela jinému pojetí organizace a účelu pobytu dívek a chlapců je skutečnost, že společné aktivity nejsou časté, logická.

5.16.

Dívky, které k nám přicházejí, postrádají jak hygienické návyky, tak návyky v péči o sebe a své okolí. My je učíme udržovat si pořádek ve svých věcech, uklidit po sobě, uklidit si prostor, ve kterém se pohybují. Nemůžeme je učit uklízet hodně nebo málo – uklizeno buď je, nebo není. Není pravda, že by dítě kvůli úklidu bylo odvoláno od jídla. Vychovatel při úklidech posuzuje, jestli se dítě snaží nebo ne, názorně je učí práci vykonávat. Že je na